

Ovazul, tehnologie de cultura

Descriere imagine:
Ovaz

Particularitatile agrobiologice si importanta ovazului au determinat raspandirea cultivarii acestei specii in zonele cu climat mai umed si racoros, de pe toate continentele. In tara noastra, in ultimii ani, ovazul este cereala paioasa de primavara cea mai cultivata, suprafata fiind in jur de 100 000 ha.

1. Importanta furajera

Particularitatile agrobiologice si importanta ovazului au determinat raspandirea cultivarii acestei specii in zonele cu climat mai umed si racoros, de pe toate continentele. In tara noastra, in ultimii ani, ovazul este cereala paioasa de primavara cea mai cultivata, suprafata fiind in jur de 100 000 ha.

Valoarea economica si furajera a ovazului este data de urmatoarele insusiri:

â—• sub forma de boabe, ovazul este un furaj concentrat foarte important in hrana animalelor, mai ales in alimentatia cabalinelor, a tineretului si a celor de reproducie;

â—• boabele de ovaz au un continut relativ ridicat in proteine (10-17%), in extractive neazotate (54-62%), in grasimi (4,3-6,9%), iar valoarea nutritiva a unui kg de ovaz este de 1 UN;

â—• pentru productia de masa verde sau fan se cultiva in amestec cu mazarea sau mazarichea de primavara, formand borceagurile de primavara;

â—• paie si pleava de ovaz au valoare furajera mai mare decat a celor de grau si secara (100 kg de paie are

38 UN);

â—• in hrana oamenilor, ovazul se utilizeaza sub forma de grisuri, fulgi de ovaz, faina, mai ales in alimentatia copiilor si a celor cu regim dietetic;

â—• in regiunile colinare ovazul se foloseste ca planta protectoare pentru trifoiul rosu.

2. Insusiri morfologice si fiziologice

Dintre cerealele paioase (grau, orz, secara), ovazul are cel mai dezvoltat sistem radicular si o mare capacitate de valorificare a elementelor nutritive din compusii grei solubili ai solului.

Aparatul vegetativ este format din tulpini cu inaltime de 80-120 cm, formate din 5-8 internoduri, cu ligula bine dezvoltata si fara urechiuse.

Inflorescenta este de tip panicul, cu 3-9 etaje de ramificatii. Spiculele sunt formate din 2-3 flori, acoperite cu glume mari, din care a treia, de regula, este sterila.

Fructul este o cariopsa, care, la maturitate, ramane imbracat in palee, fara a fi concrescuta cu bobul ca in cazul orzului.

3. Sistematica si soiuri

Ovazul apartine genului *Avena*, care cuprinde mai multe specii (*Avena strigosa* Schrech "ovazul nisipurilor, *Avena barbata* Pott. "ovazul salbatic barbos, *A. Ludivicianiana* Gill. et. Magne., *Avena byzantina* The ll., *Avena fatua* L. "odosul) din care importanta agronomica are *Avena sativa* L., raspandita pe toate continentele.

Soiurile de ovaz cultivate in tara noastra sunt: Cary, Mures, Somesan.

Ovazul " *Avena stiva* L.

4. Cerintele fata de factorii de vegetatie.

Temperatura minima de germinatie a boabelor este de 2-3 0C, ovazul avand cerinte moderate fata de caldura, dar mult mai ridicate decat la orz. Ovazul de toamna nu rezista la temperaturi mai mici de "10 0C in timpul iernii, ceea ce determina o arie restransa de cultura a acestor forme.

Cerintele fata de umiditate sunt ridicate, coeficientul de transpiratie fiind de cca 500. aceasta face ca in

verile secetoase, ovazul sa sufere mai mult decat alte specii de cereale paioase.

Fata de sol ovazul are cerinte reduse, aceasta datorita sistemului radicular bine dezvoltat. Cele mai bune rezultate se obtin pe solurile lutoase si luto-nisipoase, cu ph-ul de 5,5-6,8, cum sunt cernoziomurile sau brun-roscate de padure. De asemenea, ovazul realizeaza productii bune si pe solurile argilo-iluviale acide.

5. Zonele de cultivare

Zonele cele mai favorabile pentru cultura ovazului sunt: Podisul Transilvaniei, Campia de Vest, Podisul Getic si depresiunea Jijiei.

6. Tehnologia de cultivare

Rotatia

Ovazul valorifica foarte bine substantele nutritive ramase in sol de la plantele premergatoare fertilizate puternic cu ingrasaminte organice si chimice. De aceea cele mai bune premergatoare sunt: porumbul, floarea soarelui, leguminoasele pentru boabe.

Ne se cultiva pe terenurile tratate cuerbicide triazinice, dupa el insusi si dupa sfecla de zahar sau furajera, din cauza unor daunatori comuni (nematozi).

Lucrarile solului

Aratura se efectueaza spre sfarsitul toamnei cu pluguri in agregat cu grapele stelate, la adancimea de 22-25 cm.

Inaintea semanatului, primavara, patul germinativ se pregateste cu grapa cu colti reglabili, iar in perioadele de seceta cu combinatorul.

Fertilizarea

Pentru realizarea a 1000 kg boabe, ovazul consuma cca. 30 kg N, 7 kg P, 30 kg K, 6 kg Ca, mai mult decat la grau.

Dozele de ingrasaminte chimice recomandate: N90-120 P60, iar pe solurile podzolice si K50-60.

Gunoii de grajd se aplica numai la plante premergatoare.

Samanta si semanatul

Valoarea calitativa a semintelor: germinatia minima 90%, iar puritatea minima 97%.

Tratamente la samanta pentru a preveni atacul de taciune zburator si taciune imbracat, cu: Vitavax

200FF (300 ml/100 kg samanta), Criptodin (200 g/100 kg) sau cu Formalina 40 CS (350 ml/100 l apa/1 tona samanta).

Epoca de semanat: primavara foarte timpuriu, in prima urgenta, cand temperatura solului este de 2-3 0C.

Distanta de semanat este de 12,5 cm intre randuri, iar adancimea de semanat de 3-4 cm.

Norma de semanat: 140-160 kg/ha.

Densitatea: 400-450 boabe germinabile/m².

Lucrari de intretinere

In primaverile secetoase se recomanda tavalugirea terenului, imediat dupa semanat.

Combaterea integrata a buruienilor se realizeaza prin respectarea tuturor lucrarilor agrotehnice (rotatie, fertilizare. Lucrarile solului) si prin aplicarea unor erbicide:

- in cazul buruienilor rezistente la 2,4 D (Setaria sp., Fumaria sp., Papaver sp., Matricaria sp.) se poate aplica unul din produsele: Icedin forte (2 l/ha), Logran D (1,5 l/ha), Oltisan extra (1 l/ha), in intervalul incheierea infratitului aparitia primului nod, cand temperatura minima a aerului este de 8-10 0C;

- in cazul unor buruieni senibile la 2,4 D, se vor putea folosi erbicidele: SDMA (1,5-2 l/ha), Dicotex (2-3 l/ha), aplicat cand ovazul este infratit, iar temperatura aerului este de cel putin 15 0C;

- combaterea gandacului ovazului (Lema melanopa L.) se trateaza, partial sau pe intreaga sola, cu unul din insecticidele: Sinoratox 35 (2-3 l/ha), Onefon 80 (1 kg/ha), Carbetox (3 l/ha), sau prafuiri cu Lindatox 3 sau PEB Lindan, in doza de 20-25 kg/ha.

Recoltarea

Recoltarea pentru boabe se face la inceputul maturarii depline, deoarece ovazul se scutura puternic, inregistrandu-se pierderi mari de recolta. Se recomanda, pentru evitarea pierderilor, recoltarea cu combina in orele de dimineata, cand plantele sunt cu roua.

Cultura de ovaz destinata producerii de masa verde se recolteaza cu cositoarele sau vindroverele in faza de burduf, pana la aparitia paniculului, iar pentru fan, la inceputul infloririi.

Productii potentiale

Productiile de ovaz variaza mult, in functie de conditiile de cultivare, intre 1500-2500 kg/ha boabe. Raportul boabe : paie este de 1:2.

Nicolae Dragomir